

C. de Baat,
hoofdredacteur

Voorzitter directie NTvT B.V. koninklijk onderscheiden

Op 29 april 2004 is de voorzitter van de NTvT B.V., prof. dr. A.J.M. Plasschaert, gedecoreerd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Deze hoge Koninklijke Onderscheiding werd hem in het stadhuis van Nijmegen opgespeld door de ook in de tandheelkundige wereld niet onbekende burgemeester van Nijmegen, mevrouw dr. G. ter Horst. Namens de overige leden van de directie, de raad van commissarissen en de redactie van het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* en ook namens de lezers feliciteren wij 'onze' directievoorzitter van harte met de hem toegezwaaide lof in de vorm van deze Koninklijke Onderscheiding.

Prof. dr.
A.J.M. Plasschaert.

Een greep uit het bij de uitreiking voorgelezen judicium leert dat Alphons Johannes Marie Plasschaert in 1972 promoveerde en vanwege zijn bijzondere kwaliteiten al in 1976 op 34-jarige leeftijd werd benoemd tot hoogleraar in de Restauratieve Tandheelkunde, in het bijzonder de Conserverende Tandheelkunde voor Volwassenen. Sedertdien heeft hij zich op tal van plaatsen ingezet: op het gebied van de tand-

heelkunde, maar ook voor facultaire en universitaire aangelegenheden en op het gebied van de maatschappelijke dienstverlening en de cultuur. Gedurende zijn lange loopbaan als hoogleraar, met een beduidend grotere inzet dan van een gemiddelde hoogleraar mag worden verwacht, is hij meermalen gevraagd voor bestuursfuncties. Op geheel eigen wijze heeft hij bijvoorbeeld enkele jaren de taak van Rector Magnificus van de Katholieke Universiteit Nijmegen ingevuld. Buiten de universiteit is Plasschaert bijvoorbeeld gedurende vele jaren voorzitter geweest van de Stichting Theofaan, een instituut voor blinden en visueel gehandicapten. Tot op heden is hij vice-voorzitter van de Stichting Blauwe Kamer van de Theofaan Groep. Ethische, wijsgerige en religieuze onderwerpen kunnen altijd op de inzet van Plasschaert rekenen. Hij was onder meer actief in de Titus Brandsmaherdenking, het Eduard Schillebeecks Fonds en het Han Fortmann Centrum. Zijn bestuurlijke vaardigheden heeft hij ook ingezet bij het Balletgezelschap Introdans. Sinds zijn studententijd is hij als gepassioneerd violist te beluisteren geweest en vrijwel onafgebroken als leider of concertmeester verbonden geweest aan muziekgezelschappen. Jarenlang was hij leider van het Animato String Quartet, sinds 1993 leider van het Valkhof String Quartet en concertmeester van het Nijmeegs Kamer Orkest.

Het judicium zwijgt over alle jarenlange activiteiten van Fons Plasschaert bij het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde*. Niettemin heeft het Hare Majesteit de Koningin behaagd hem te benoemen tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Alle bij het Tijdschrift betrokkenen mogen trots zijn op deze leider en voortrekker pur sang.

C. de Baat,
hoofdredacteur

Autotransplantatie van gebitselementen

De redactie ontving een schriftelijke reactie naar aanleiding van een artikel in de maartaflevering van ons Tijdschrift (Carels, 2004). Terecht is de brieffschrijver blij met het feit dat de auteur het veelzijdige onderwerp van autotransplantatie van gebitselementen weer eens onder de aandacht van de lezers heeft gebracht. In deze zin ligt de nadruk op het woordje 'weer'. Dit onderwerp heeft namelijk al veel eerder aandacht gekregen (Hovinga, 1967; Hovinga, 1969; Hovinga, 1986). Helaas was dit aan de aandacht van de auteur ontsnapt. Soms is de geschiedenis van een onderwerp zelfs al langer dan iemand die zich toch terdege in het onderwerp heeft verdiept, zich realiseert. Zo ook in dit geval. De auteur, professor Carels, schreef in haar artikel: 'Het (de autotransplantatie, red.) is reeds twintig jaar een behandeling die, mits *lege artis* uitgevoerd, een hoog succespercentage heeft'. Bij nader inzien blijkt nu dat de autotransplantatie in ons Tijdschrift al bijna een veertig jaar oude geschiedenis heeft. Vanzelfsprekend wordt deze omissie door de auteur betreurd. Het misverstand schuilt waarschijnlijk in het feit dat de brieffschrijver refereert aan de eerste meldingen in ons Tijdschrift en dat de auteur meer doelt op publicaties die een hoog succespercentage rapporteer-

Situatie na autotransplantatie van gebitselement 25 naar de positie van gebitselement 11 (Bron: Carels, 2004).

den. Dat laatste kan uiteraard pas na een evaluatieperiode van tien jaar of langer (Hovinga, 1986).

Concluderend zou kunnen worden gezegd dat zowel de brieffschrijver als de auteur van mening is dat autotransplantatie van gebitselementen al langere tijd een voldoende evidence-based en betrouwbare behandeling is. De redactie waardeert het zeer dat auteurs bereid waren en gelukkig nog steeds zijn de lezers op de hoogte te stellen van hun wetenschappelijk onderbouwde ervaringen met en verbeteringen van doelmatige behandelingen, zoals de autotransplantatie. Evenzo aangenaam is het om te constateren dat er belangstellende en opbouwende kritische lezers zijn.

Literatuur

- CARELS CEL. Hoogtandjes 6. Autotransplantatie bij agenesie of verlies van gebitselementen door trauma. Ned Tijdschr Tandheelkd 2004; 111: 91-96.
- HOVINGA J. Autotransplantatie van tanden met behoud van de vitali-

teit der pulpa. Ned Tijdschr Tandheelkd 1967; 74: 494-499.

- HOVINGA J. Transplantatie en replantatie van tanden. Ned Tijdschr Tandheelkd 1969; 76: 965-971.
- HOVINGA J. Autotransplantatie van kiemen van derde molaren. Resultaten van voortgezette observatie. Ned Tijdschr Tandheelkd 1986; 93: 235-237.

Onderwijsvisitatie in België

De drie Vlaamse opleidingen Tandheelkunde in België werden in het najaar van 2002 gevisiteerd. In 2003 heeft de visitatiecommissie haar rapport uitgebracht. De bezochte opleidingen waren die van de Vrije Universiteit van Brussel (VUB), de Universiteit van Gent (UvG) en de Katholieke Universiteit Leuven (KUL). Het visitatiestelsel vormt ook in Vlaanderen de kern van het kwaliteitsbeleid van universitaire opleidingen.

De procedure die werd gevolgd, is globaal gesproken gelijk aan het Nederlandse visitatiestelsel dat door de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) wordt uitgevoerd. In Vlaanderen is de Vlaamse Interuniversitaire Raad verantwoordelijk. Het opstellen van een zelfstudie volgens vooraf vastliggende criteria vormt voor iedere opleiding de belangrijkste voorbereiding op het driedaagse bezoek van de visitatiecommissie. Tijdens dit bezoek voert de visitatiecommissie gesprekken met vertegenwoordigers van alle geledingen van de opleiding. Belangrijk is dat de visitatiecommissie eerst een referentiekader waaraan naar haar oordeel een tandheelkundige opleiding in Vlaanderen zou moeten voldoen, heeft opgesteld. De opleidingen zijn op basis van dat referentiekader tegen het licht gehouden. Op grond van het zelfstudierapport en het bezoek geeft de visitatiecommissie ter afsluiting van het bezoek een voorlopig mondeling oordeel. Ten slotte worden alle oordelen samengevat in een rapport.

Volgens de visitatiecommissie was het rendement van de drie opleidingen goed. Wel beveelt ze met name de VUB en de UvG aan om een substantieel hogere instroom te bewerkstelligen. In vergelijking met Nederland zijn de aantallen tandheelkundestudenten in Vlaanderen relatief laag. Het totaal aantal eerste- en tweedejaars samen bedroeg in de jaren 1999-2000, 2000-2001 en 2001-2002 voor de VUB respectievelijk 16, 10 en 8, voor de UvG 38, 35 en 45 en voor de KUL 37, 26 en 48.

Met betrekking tot het onderwijsprofiel, de doelstellingen en de eindtermen beveelt de commissie aan om deze meer in overeenstemming te brengen met de geformuleerde minimumeisen. Daarvoor is onder meer een sterkere accentuering nodig van wetenschappelijke vorming, psychosociale en communicatieve vaardigheden, competentieontwikkeling en een levenlang leren. Sinds 1997-1998 leggen in Vlaanderen de studenten een proef af alvorens te worden toegelaten tot de opleidingen. De Brusselse opleiding heeft sinds 1997 een nieuw curriculum ingevoerd. In Gent en Leuven is dat gebeurd met ingang van het cursusjaar 1999-2000. De visitatiecommissie heeft haar waardering uitgesproken voor deze curriculumhervormingen en beoordeelt deze veranderingen als voldoende tot goed. De commissie plaatst daarbij nog de volgende opmerkingen:

- De veranderingen in de curricula hebben geleid tot een meer tandheelkundige oriëntatie bij de aanvang van de opleidingen. De wetenschappelijke aanpak is weliswaar versterkt, maar dat zou nog kunnen worden geïntensiveerd.
- De integratie in de tandheelkundige kliniek en de integrale behandelplanning dient in alle opleidingen verder te worden versterkt.

Met betrekking tot de gebouwen en de infrastructuur acht de commissie de preklinieken en klinieken, gelet op de huidige studentenaantallen, ruim voldoende. In alledrie de opleidingen werd echter een (sterk) gedateerde preklinische en klinische structuur aangetroffen. De commissie beveelt dan ook aan om op het gebied van informatievoorziening rond de patiëntenbehandeling en de studentenbeoordeling belangrijke voortgang te boeken.

De bachelor-masterstructuur was nog niet aan de orde op het moment dat de visitaties plaatsvonden. Daarover zijn dus geen uitspraken gedaan.

De vergelijkende tabel van de kwaliteitsaspecten geeft de meest compacte samenvatting van de bevindingen van de visitatiecommissie.

A.J.M. Plasschaert,
gastredacteur

Rapport van de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Kwaliteitsaspecten	VUB	KUL	UvG
Onderwijsprofiel, doelstellingen en eindtermen	C-D	B	B
Opbouw van het curriculum	C	B/C	B
Inhoud van het curriculum	C	B	B
Onderwijsleersituatie	C/D	B/C	B/C
Toetsing en evaluatie	D	B/C	B/C
Afstudeerwerk/eindverhandeling/scriptie	C	B/C	.*
Stage	B	B	B
Studentenprofiel	B	B	B
Studentenaantallen	E	C	C
Slaagcijfers en rendementen	B	B	B
Studeerbaarheid	B/C	B	B
Kwaliteit van de afgestudeerden	C	B	B
De opleiding als organisatie	D	B	B
Gebouwen en infrastructuur	C/D	C/D	C/D
Personeel en personeelsbeleid	C	B	B
Internationalisering	D	C	C
Onderzoekcomponent onderwijs	D	B/C	B/C
Interne kwaliteitszorg	D	B	B

A = zeer goed; B = goed; C = voldoende; D = onvoldoende; E = volstrekt onvoldoende

*In de Gentse opleiding was dit niet aan de orde

Literatuur

- VLAAMSE INTERUNIVERSITAIRE RAAD. De onderwijsvisitatie Tandheelkunde. Een evaluatie van de kwaliteit van de opleidingen Tandheelkunde aan de Vlaamse universiteiten. Brussel: Vlaamse Interuniversitaire Raad, 2003.